

עפ"ג 30924/02/19 - רחל לוי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 30924-02-19

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופטת שירלי רנר
כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ

רחל לוי
ע"י ב"כ עו"ד מירה אמסלם

המערערת

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט מרדכי כדורי) מיום 13.1.19 בת"פ

45391-03-18.

כללי

1. המערערת הורשעה על יסוד הודאתה בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון בריבוי עבירות של הונאה בכרטיס חיוב. המערערת נדונה ל - 80 שעות לתועלת הציבור ו - 3 חודשי מאסר על תנאי. הערעור מופנה כנגד ההרשעה.

2. המערערת הועמדה לדין עם נאשמת נוספת. ואלה המעשים בהם הורשעה: בימים 6-20.4.2016 רכשה המערערת באמצעות כרטיס אשראי מוצרים ביותר מ - 12 בתי עסק שונים באזור ירושלים בסכום כולל של ₪ 6,700 לערך. מדובר בכרטיס אשראי שמצאה המערערת ונאשמת 2 בעת שעבדו בבית דודתה של המערערת. הדודה התירה להן להשתמש בו והן ידעו כי הוא הגיע לידי הדודה שלא כדין.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערערת עותרת לביטול ההרשעה וטוענת כי היא הופלתה לרעה לעומת נאשמת מס' 2 ולעומת דודתה, שגנבה את כרטיס האשראי ונתנה אותו בידיה של המערערת. המערערת החזירה את מלוא הכספים לחברת האשראי שהיא הניזוק המרכזי, ובכלל זה אף החזירה את 300 השקלים שנאשמת 2 לקחה לכיסה. למערערת אין עבר פלילי.

השימוש בכרטיס נמשך כשבועיים ימים בלבד ונפסק ביוזמתה. מדובר באירוע אחד וממוקד בחייה של המערערת שעיקרו גרימת נזק כספי בלבד. היא הודתה בהזדמנות ראשונה בביצוע העבירות ולקחה אחריות על מעשיה, ולראיה, השיבה מיוזמתה את הכספים שגזלה. עם זאת, התרשמותה של קצינת המבחן כי בשל מגבלותיה של המערערת יתכן שאינה מסוגלת לקחת אחריות מלאה על מעשיה והיא גם מתקשה להבין את מצבה המשפטי. גם בכך מבקשת הסנגורית להתחשב ולהקל עם המערערת. נטען כי אין מחלוקת שהמערערת הנה בעלת רמת משכל נמוכה, היא סובלת ממוגבלויות שכליות ורפואיות, אפילפסיה ובעיה התפתחותית קוגניטיבית, מקשיים במוטוריקה ומבעיות בדיבור. מגבלות אלו מקשות מאוד על שילובה התעסוקתי ומצמצמות מאוד את האפשרויות הפתוחות בפניה. אפשרויות אלו מצמצמות עוד יותר נוכח הרשעה בפלילים ובעבירות בהן הודתה. המערערת פוטרה מעבודתה כמבקרת ברכבת הקלה בגין ההליך דנן, כשנעצרה באמצע העבודה לצורך חקירה. מאז פיטוריה היא עבדה בעבודות מזדמנות. עוד נטען כי יש לזקוף לזכותה שלמרות מצבה הבריאותי והנפשי של המערערת היא השלימה שירות צבאי מלא הגם שיכלה לקבל פטור. כמו כן, יש להתחשב בכך שכנגד המערערת תלויה ועומדת תביעה אזרחית שהגיש בעל הכרטיס בגין נזק נטען העולה על מאה אלף שקלים.

עוד הוסיפה ב"כ המערערת כי המערערת נולדה עם "נזק קונקרטי" לאור מצבה הקוגניטיבי, וכל רישום פלילי יפגע בה. עוד טענה המערערת כי נוצלה על ידי דודתה, אשר אפשרה לה להשתמש בכרטיס האשראי בתמורה לעבודה שביצעה עבורה המערערת. התיקים של דודתה והחברה נסגרו. באה הפנייה למאמר העוסק בשאל ההרשעה כחלק מרכיבי הענישה ועל כן יש לבחון זאת כשאלה של מידתיות ובאה הפניה לפסיקה שעסקה באי הרשעה במקרים שונים חמורים.

ב"כ המשיבה טען כי המערערת הורשעה על פי הודאתה במסגרת הסדר טיעון. בימ"ש קמא בחן את הראיות ובמסגרת המלצתו המאשימה חזרה בה מהאישום כנגד הדודה בשל קושי ראיתי. סופו של דבר, המערערת הודתה בכתב האישום. בעניין המעורבת השנייה, מדובר במעורבת שהחלק שלה פחות בצורה ניכרת לגבי השתתפותה בביצוע העבירה, כתב האישום המתוקן מייחס לה עבירה קלה יותר. לא בא כל תיעוד רפואי בעניין מצבה הרפואי של המערערת. המשיבה לא הסכימה לכך שהמערערת השיבה ביוזמתה את הכספים, והדבר קרה רק לאחר שחברת האשראי פנתה אליה ולכן החוב הוחזר. לעניין הפיטורין - המשיבה מסכימה כי המערערת פוטרה, אך אין ראייה לפיטורין עקב האירועים דווקא. על כן יש לדחות הערעור.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינה של המערערת עולה כי הינה בת 26, מתגוררת בירושלים עם אימה וסבתה, ללא הרשעות קודמות. המערערת סובלת ממחלת האפילפסיה, בעלת בעיה התפתחותית קוגניטיבית עם רמת משכל נמוכה, קשיים במוטוריקה גסה ועדינה ובעיות בדיבור, ללא צפי לשינוי במצב זה. לאורך השנים למדה במסגרות של חינוך מיוחד, אך שירתה שירות צבאי מלא בצה"ל. בשנתיים שקדמו למעצרה עבדה המערערת כפקחית ברכבת הקלה. היא פוטרה עם מעצרה ומזה כחודשיים עובדת כמבקרת באוטובוסים בחברת "אגד". במקביל היא מטפלת באימה. שירות המבחן העריך כי למערערת רמת חשיבה דלה יחסית ופירט כי ביחס לביצוע העבירות דנן, המערערת לקחה אחריות חלקית תוך שגילתה קושי לבחון את התנהלותה, אך גילתה הבנה ראשונית למשמעות העבירות והביעה חרטה על ביצוען ורצון לקיים אורח חיים תקין ונורמטיבי תוך השתלבות בתעסוקה יציבה. הומלץ על ביטול ההרשעה והטלת של"צ.

דין

5. הכלל הוא כי משהוכחה אשמת נאשם בביצוע עבירה, יש להרשיעו. עם זאת, ניתן להימנע מהרשעה או לבטלה במקרים חריגים, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ביסוד ההחלטה שלא להרשיע נאשם עומדים בעיקרם שיקולים שעניינם בשיקום הנאשם וכשמדובר בסוג עבירה שמאפשר לוותר על הרשעה בלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים (ר': ע"פ 3301/06 **יעקב ביטי נ' מדינת ישראל** (2006); ע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

מעשיה של המערערת הינם חמורים. בית משפט קמא עמד על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות. אמנם למערערת מגבלות קוגניטיביות מסוימות, אולם הבנתה את מעשיה מלאה, היא יצאה במודע למסע הקניות תוך שעשתה שימוש בכרטיס אשראי לא לה במודע ובמכוון. גם אם מצבה הראשוני של המערערת בשוק העבודה קשה יותר, בנקודת הפתיחה, לא באה ראייה על פגיעה קורקטית המצדיקה, בנסיבות, הימנעות מהרשעה. בהקשר זה יוער כי המערערת עובדת עתה כמבקרת בחברת "אגד". יודגש כי אין מדובר בקנייה אחת, אלא בסדרה של קניות, שאחרי כל אחת מהן הייתה המערערת יכולה לעצור.

לפיכך, הערעור נדחה.

ניתן היום, ז' חשוון תש"פ, 05 נובמבר 2019, במעמד ב"כ המערערת, המערערת וב"כ המשיבה.

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת

שירלי רנר, שופטת

רפי כרמל, שופט, אב"ד